

Maatregelfiche 9: duidelijke verkeersregels voor een betere kennis en een correcte toepassing

- *Titel:* We maken duidelijke verkeersregels voor een betere kennis en een correcte toepassing ervan door zowel weggebruikers als wegbeheerders
 - *Bron:* Beleidsnota MOW 2024-2029
 - *5 E's:* Education, Engineering, Enforcement, Engagement
 - *Appreciatie impact maatregel online bevraging stakeholders:* 3,8/5 (verhoging kennis verkeersregels)
- *Omschrijving maatregel:*

Voor weggebruikers én wegbeheerders zetten we in op duidelijke regels, een goede kennis van die regels en een correcte toepassing ervan.

De wegcode moet het verkeer op de openbare weg in goede banen leiden. Omdat elke weggebruiker – van voetganger tot bestuurder – er dagelijks mee te maken krijgt, moeten de regels duidelijk zijn. Iedere weggebruiker moet weten wat mag of niet mag, en wat van anderen te verwachten. We zorgen ervoor dat de nieuwe wegcode – federaal en Vlaams – up to date blijft.

Een duidelijke regelgeving is de basis voor:

- Verhoogde kennis bij weggebruikers: we zorgen ervoor dat iedere weggebruiker de wegcode kent, begrijpt en kan toepassen.
- Toezicht op een correcte toepassing van de regels (handhaving) om onveilig gedrag aan te pakken.

Aansluitend op de nieuwe wegcode worden de plaatsingsvoorwaarden van de verkeerstekens en aanverwante teksten herzien. Dit leidt tot een nieuw reglement voor de wegbeheerder.

Ook voor wegbeheerders vormt duidelijke regelgeving de basis voor:

- Kennisverhoging: we zorgen dat wegbeheerders de nieuwe reglementering kennen, begrijpen en kunnen toepassen.
- Toezicht op een correcte toepassing van de regels. We maken het mogelijk om in te grijpen bij verkeerstekens die niet conform zijn geplaatst en daardoor de verkeersveiligheid in gevaar brengen. Verkeerstekens bepalen de omgeving waarin weggebruikers zich begeven en het gedrag dat van hen verwacht wordt. Het plaatsen van verkeerstekens is dus niet vrijblijvend. Soms bereiken ze hun doel niet of zorgen ze net voor verwarring voor

weggebruikers – met mogelijk gevaarlijke gevolgen. Een mogelijkheid om hierop in te grijpen speelt in op signalen uit de sector en van burgers (regels gelden voor weggebruikers én wegbeheerders).

– *Omschrijving doel en gewenst effect:*

- Verhoging van de kennis van verkeersregels bij alle weggebruikers;
- Correcte toepassing van regels door weggebruikers i.f.v. gewenst gedrag;
- Verhoging van de kennis van de plaatsingsvoorwaarden van de verkeerstekens bij alle wegbeheerders;
- Correcte toepassing van regels door wegbeheerders i.f.v. een correcte en leesbare weginrichting – essentieel voor een veilig verkeersgedrag.

– *Acties:*

- Duidelijke reglementering voor de weggebruiker: we zorgen ervoor dat de nieuwe wegcode up to date blijft. Daarvoor blijven we deelnemen aan de interfederale werkgroep voor de federale wegcode en de werkgroep wegcode en plaatsingsvoorwaarden (WG W&P) voor de Vlaamse wegcode.
 - Kennisverhoging bij de weggebruiker: we zorgen ervoor dat iedere weggebruiker de wegcode kent, begrijpt en kan toepassen.
 - Dat doen we via het aanbieden en promoten van een verticale leerlijn in het onderwijs, die start in de kleuterklas, met een goede mix van theorie en praktijk.
 - Daarnaast zorgen we voor aanbod gericht op levenslang leren en promoten dit ook. Kennis op niveau houden, is immers een aandachtspunt voor alle weggebruikers van alle leeftijden.
 - Toezicht op een correcte toepassing van de regels door de weggebruiker om onveilig gedrag aan te pakken (handhaving - zie maatregelen met betrekking tot handhaving).
 - Duidelijke reglementering voor de wegbeheerder: aansluitend op de nieuwe wegcode worden de plaatsingsvoorwaarden van de verkeerstekens en aanverwante teksten herzien. Dit leidt tot een nieuw reglement voor de wegbeheerder.
 - Kennisverhoging bij de wegbeheerder: We zorgen dat wegbeheerders de nieuwe reglementering kennen, begrijpen en kunnen toepassen.
 - Lancering van een online platform met toelichting, richtlijnen en praktijkvoorbeelden (website verkeersregelgids voor wegbeheerders)
 - We zorgen voor een aanbod van opleidingen en infosessies voor wegbeheerders.
 - Toezicht op een correcte toepassing van de regels door de wegbeheerder:
 - Ontwikkeling van een wettelijke basis om in te grijpen wanneer verkeerstekens niet conform zijn geplaatst door de wegbeheerder.
-

- Uitwerking van een procedure voor conformiteitsbewaking (o.a. vaststelling, opvolging, ingrijpen, betrokken actoren)

– *Kritische succesfactoren:*

- Engagement: sterke samenwerking
 - tussen overheden voor een duidelijke federale wegcode. De interfederale werkgroep blijft actief, ook na de grote herziening van de wegcode.
 - binnen de Vlaamse WG W&P om te komen tot een correcte en gedragen verkeersreglementering voor weggebruikers en wegbeheerders.

Deze samenwerkingsverbanden moeten zorgen voor regelmatige opvolging en mogelijkheid tot bijsturing van de wetgeving.

- Nieuwe wetgeving – zeker die dagelijks op de openbare weg wordt toegepast – vraagt voldoende tijd om af te stemmen met partners, kwaliteit en juridische consistentie te garanderen. Het feit dat de nieuwe federale wegcode meteen op verschillende punten moet worden aangepast, toont het belang hiervan aan. Hetzelfde risico geldt voor aanverwante Vlaamse reglementering, zoals het reglement voor de wegbeheerder, dat snel moet worden herzien om gelijktijdig in werking te kunnen treden met de nieuwe wegcode. Nieuwe wetgeving maken die kort daarop opnieuw moet worden aangepast, bemoeilijkt de vervolgstappen van communicatie en educatie.
- Communicatie en educatie naar de verschillende doelgroepen.
- Beschikbare middelen voor ontwikkeling, monitoring en bijsturing reglementering, communicatie en toezicht zijn vereist, zoals
 - beschikbaarheid en kwaliteit van het nieuwe online platform voor wegbeheerders;
 - voldoende personeel met expertise in verkeersreglementering en plaatsingsvoorwaarden van verkeerstekens.

– *Ondersteunende maatregelen:*

Via diverse kanalen sensibiliseren we weggebruikers over correct verkeersgedrag en het naleven van verkeersregels. Initiatieven van onder meer de Vlaamse Stichting Verkeerskunde (VSV) zorgen ervoor dat kennis van verkeersregels actueel blijft. We financieren de Vlaamse Stichting Verkeerskunde vanuit het Verkeersveiligheidsfonds met een jaarlijkse toelage.

Digitale toepassingen voor wegbeheerders: verdere ontwikkeling van Signalisatie.Vlaanderen en de koppeling met IRGN (toepassing voor de opmaak van aanvullende reglementen op het wegverkeer). Deze tools ondersteunen wegbeheerders bij het beheer van signalisatie en de opmaak van aanvullende reglementen. DMOV beheert mee het centraal register van verkeerstekens- en maatregelen, dat de basis vormt voor de koppeling tussen beide toepassingen.

Adviesverlening door DMOW aan wegbeheerders in het kader van het bijzonder toezicht op gemeentelijke aanvullende reglementen. Het betreft zowel de officiële adviezen in het kader van de goedkeuringsprocedure (conform het decreet van 16 mei 2008), als de adviesverlening via mail, telefonisch of tijdens opleidingsmomenten en infosessies.

– *Monitoring en opvolging (mogelijke KPI's):*

We evalueren en monitoren het educatieve aanbod op bereik, kennisoverdracht en waar mogelijk op (gerapporteerd) gedrag. Onder meer:

- Aantal scholen en leerlingen die deelnemen aan de verkeersbrevetten (loopfiets, voetganger, fiets) en verkeerstoetsen (brons, zilver, grote) en de resultaten;
- Het gebruik van, en de resultaten op de websites mijnrijbewijs

We evalueren en sturen de verkeersreglementering bij op basis van input van diverse partners. Hiervoor zijn werkgroepen actief zoals de Vlaamse WG W&P. Feedback van deze werkgroep en van wegbeheerders maakt het mogelijk om het informatie- en opleidingsaanbod te monitoren en bij te sturen.

Bijsturing van aangeboden informatie gebeurt op basis van onder meer:

- Aantal vaststellingen van niet-conforme plaatsingen van verkeerstekens die leiden tot aanpassingen;
- Aantal klachten van burgers over niet-conforme signalisatie die leiden tot aanpassingen;
- Vaststellingen in het kader van adviesverlening aan wegbeheerders bij aanvullende reglementen op het wegverkeer.

– *Verantwoordelijken:*

Duidelijke reglementering:

- DMOW is trekker voor de aanpassing van de Vlaamse verkeersreglementering voor weggebruikers én wegbeheerders. Dit gebeurt in afstemming met de Vlaamse WG W&P (getrokken door DMOW met vertegenwoordiging van o.a. Vias, Centrex, OCW, enkele steden, VVSG, De Lijn, AWV, ...)
- FOD Mobiliteit en Vervoer trekt de interfederale werkgroep voor de federale verkeersreglementering. DMOW vertegenwoordigt het Vlaams gewest en stemt adviesverlening af met de Vlaamse WG W&P.

Kennisverhoging:

- DMOW is trekker voor de kennisverhoging bij de wegbeheerders.
Betrokken partners: partners binnen de WG W&P; Vlaamse Stichting Verkeerskunde.

- De Vlaamse Stichting Verkeerskunde is vaste partner voor het realiseren van een verticale leerlijn in het onderwijs en het aanbod gericht op levenslang leren. Aanvullend kan het Departement MOW indien nodig aanvullende initiatieven vanuit het maatschappelijk middenveld ondersteunen.

Toezicht op naleving van regels door wegbeheerders:

- DMOW is trekker, aansluitend op het bijzonder toezicht door DMOW op de aanvullende reglementen op het wegverkeer.
- Andere betrokken partners: afhankelijk van het kader dat wordt opgesteld voor conformiteitsbewaking.

– *Impact/bijdrage tot de verkeersveiligheid (inschatting)*

Deze maatregelfiche bevat enkele belangrijke onderdelen voor een correct en veilig gedrag: duidelijke verkeersregels, een goede kennis van die regels en een correcte toepassing ervan door weggebruikers én wegbeheerders (zie: “Systeembenadering voor correct verkeersgedrag” in ‘De leesbaarheid van fietsinfrastructuur en kennis van de regelgeving’, Vias Rapport nr.2024–R–15).

Wie	Wat	Timing
DMOW	Deelname interfederale WG – met input van partners in Vlaamse werkgroep wegcode & plaatsingsvoorwaarden – in functie van verbetering en update nieuwe federale wegcode.	Permanente actie
DMOW + WG W&P	Herziening MB plaatsingsvoorwaarden van de verkeerstekens (reglement van de wegbeheerder)	afhankelijk van datum inwerkingtreding nieuwe wegcode, i.f.v. gelijktijdige inwerkingtreding: ontwerp 1 jaar voor inwerkingtreding nieuwe wegcode
DMOW + WG W&P	Verbetering en update Vlaams verkeersreglement, aanverwante reglementering en reglement van de wegbeheerder	Permanente actie
DMOW + input WG W&P	Opmaak en aanvulling online platform ‘verkeersregelgids voor de wegbeheerder’	Aanvang: Q3 2026 Vervolgens: permanente actie
DMOW	Opleidingen voor wegbeheerders naar aanleiding van de nieuwe reglementering (wegcode en reglement wegbeheerder).	Aanvang: 2026/2027 (afhankelijk van datum inwerkingtreding nieuwe reglementering) Vervolgens: regelmatige herhaling – zeker bij updates

VSV	Aanbieden verticale leerlijn	Permanente actie
DMOW	Monitoren en evalueren van het educatieve aanbod.	Permante actie
DMOW	Uitwerken ontwerp juridisch kader voor toezicht op de wegbeheerder	2027 (randvoorwaarde toezicht: verkeersreglementering op punt)
DMOW	Afstemming ontwerp juridisch kader voor toezicht op de wegbeheerder	2027
